
**FINANS
DANMARK**

Danske familier står godt rustet mod ledighed under corona-krisen

Som følge af corona-krisen oplever private virksomheder i disse dage store omsætningstab. Var det ikke for de store hjælpepakker og garantiordninger fra regeringen, lånefaciliteter fra de danske banker mv., ville private virksomheder være nødsaget til at afskedige langt flere medarbejdere end det, vi ellers ser i dag, med endnu større konsekvenser for samfundet og for de berørte familier.

Denne registerbaserede analyse belyser, hvor mange familier i Danmark der kan komme i risiko for i betalingsproblemer og få kritisk behov for lån til at dække et underskud, hvis de bliver ramt af ledighed. Her tager vi udgangspunkt i et af de mere pessimistiske scenarier for de økonomiske konsekvenser af corona-krisen. Konkret ser vi på en situation, hvor ledigheden stiger med 70.000, i tråd med det pessimistiske scenarie præsenteret af Det Økonomiske Råd.¹ Vi antager desuden at stigningen i ledighed fordeler sig på brancher og uddannelsesniveau i overensstemmelse tal for den faktisk opgjorte merledighed siden krisens start.²

I Danmark er der ca. 1,6 mio. familier, hvor mindst en voksen er i beskæftigelse. Heraf finder vi, at der i knap 700.000 familier – svarende til ca. 43 pct. – er en eller flere voksne beskæftiget i brancher, som er eller kan blive ramt af corona-krisen (herefter refereret til som *udsatte brancher*), jf. figur 1. Par, hvor den ene part er beskæftiget i en udsat branche, fylder lidt under halvdelen, enlige udgør knap to femtedele imens par, hvor begge parter arbejder i en udsat brancher, fylder ca. en sjettedel.

Notat

30. april 2020

Dok. nr. FIDA-1941317218-689416-v1

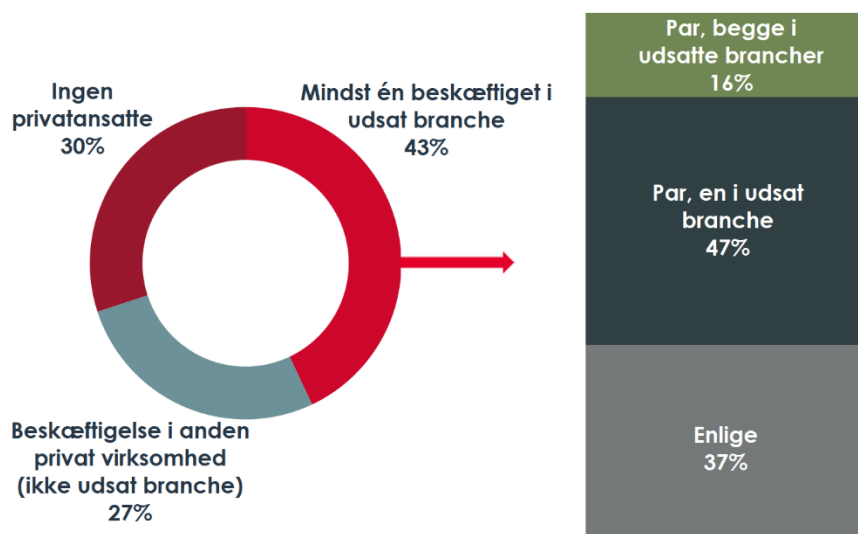
Kontakt Christian Heebøll Hammer

---

¹ Jf. Det Økonomiske Råds analyse "Corona-scenarier for dansk økonomi og de offentlige finanser", 6. april 2020, og Beskæftigelsesministeriets tal for merledighed siden krisens start fra 26. april. Yderligere beregningsdetaljer ses i boks 1.

² Disse brancher omfatter efter vores vurdering fremstilling, engros- og detailhandel (fraregnet fødevarer og husholdningsartikler), hoteller og restauration, kultur, forlystelser og sport, persontransport, byggeri, og mange virksomheder, der leverer tjenesteydelser til privatpersoner og virksomheder.

Figur 1. Sektorfordeling og andel familier med ansatte i brancher, som er eller kan blive ramt af corona-krisen

Note: Figuren viser andelen af familier med beskæftigelse i brancher, som er eller kan blive ramt af corona-krisen (udsatte brancher), samt sektorfordeling for danske familier med minimum én voksen i beskæftigelse.
Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik

Notat

30. april 2020

Dok. nr. FIDA-1941317218-689416-v1

Langt de fleste familier har en del at stå imod med og kan derfor holde skindet på næsen i en situation med ledighed i en kortere periode. Hvis ledigheden stiger med 70.000 som konsekvens af krisen, vil privatøkonomien for ca. 4.600 familier – svarende til knap 7 pct. af alle familier ramt af ledighed – ifølge vores beregninger nå et smertepunkt efter tre måneders ledighed. Herefter vil familierne få så presset en privatøkonomi, at de risikerer at komme i betalingsproblemer, hvis ikke de kan få hjælp i banken eller andre steder, jf. figur 2.

Her har vi indregnet data for individuelle familiers indkomst – både i udgangspunktet og i tilfælde af ledighed – samt deres faste udgifter og minimumleveomkostninger med udgangspunkt i den enkelte families finansielle forhold, boligforhold, størrelse, sammensætning mv. I øvrigt modregner vi familiens opsparingsbuffer i pengeinstitutter og øvrig finansielle formue, jf. beregningsmetoder i boks 1. Her ser vi dog udelukkende på effekten af ledighed på familiers økonomi og tallene er behæftet med en vis usikkerhed.³ I praksis kan familier have et højere minimumsforbrug eller mere "rod i privatøkonomien" end vores skøn tilsiger – fx

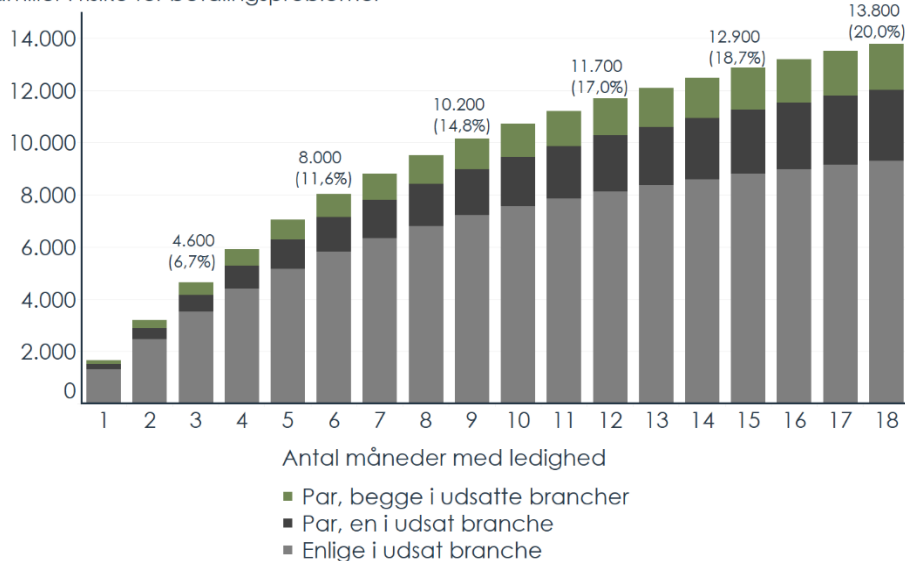
³ Vi ser således kun på effekten af stigende ledighed. I praksis kan corona-krisen dog medføre, at familier i stigende grad bliver ramt af andre uheldige hændelser, der kan bringe deres økonomi i ubalance. I Nationalbankens Kvartalsoversigt, 3. kvartal 2013 - Del 2 af Lau Andersen og Charlotte Duus analyseres restancer på realkredittån i kølvandet på finanskrisen. Her indikerer resultaterne, at faldende boligpriser og stigende renter lige inden krisen også havde en stor betydning for antallet af familier med restancer, ligesom uheldige hændelser i form af skilsmisse, sygdom og dødsfald i familien havde det. Det skal samtidig understreges, at danske familier generelt er betydeligt mere velpolstrede, end de var i årene op til finanskrisen.

på grund af uforudsete udgifter, særlige forbrugstilbøjeligheder mv. – men mange kan også låne penge i banken, omlægge eksisterende lån eller låne hos familie, hvis de kommer i en økonomisk presset situation.⁴ Vi medregner i øvrigt ikke familier, der har et negativt rådighedsbeløb i forvejen (ifølge vores skøn) – dvs. familier, der "har rod i økonomien" også selvom de ikke bliver ramt af ledighed.⁵

Familier beskæftiget i udsatte brancher, der risikerer betalingsproblemer og får behov for lån ved ledighed af 1- 18 måneder

Familier i risiko for betalingsproblemer

Notat

30. april 2020

Dok. nr. FIDA-1941317218-689416-v1

Note: I figuren betragter vi en situation hvor ledigheden stiger med 70.000 fuldtidsbeskæftigede, jf. detaljer i boks 1. Figuren viser antallet af familier, der ved 1-18 måneders ledighed kommer i risiko for betalingsproblemer og får behov for at låne penge til at dække et underskud. Det svarer til en situation, hvor deres leveomkostninger og faste udgifter ikke kan dækkes af deres disponible indkomst efter skat tillagt deres totale frie finansielle formue. Procenterne indikerer familier, der kan komme i risiko for i betalingsproblemer som andel af alle familier ramt af ledighed.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik, 2018-tal.

Ved flere måneders ledighed stiger tendensen relativt hurtigt, efterhånden som flere og flere familier har opbrugt deres opsparingsbuffer. Ved seks måneders ledighed er antallet af familier i risiko for betalingsproblemer og med behov for lån vokset til næsten dobbelt så mange, og ved 12 måneders ledighed er tallet oppe på 11.700 – svarende til 17 pct. af de familier, der er ramt af ledighed som

⁴ Nogle familier kan også have private arbejdsløshedsforsikringer eller andet, som vi ikke kan tage højde for på grund af manglende oplysninger.

⁵ En del familier har allerede et negativt rådighedsbeløb i udgangspunktet. Det gælder særligt ofte for enlige. For disse familier vurderer vi dog, at deres problemer ikke udelukkende skyldes corona-krisen. De er derfor taget ud af analysen. I praksis kan det dog betyde, at vi efter få måneders ledighed ser flere familier i betalingsproblemer eller med kritisk behov for lån, end vores tal indikerer.

følge af corona-krisen, eller 0,7 pct. af alle danske familier i beskæftigelse.⁶ Når ledighedsforløbet bliver længere end et år, aftager stigningstakten for antal familier i risiko for betalingsproblemer og med behov for lån, igen gradvist.

Selv for længere ledighedsforløb, er det altså et relativt begrænset antal familier, der er i risiko for at komme i betalingsproblemer og får behov for lån, hvis de rammes af ledighed som følge af corona-krisen. Når det trods alt ikke er flere familier, skyldes det særligt fire forhold:

1. **Regeringens hjælpeparter og lønkompensationsordningen** til virksomheder er helt afgørende for, at ledigheden trods alt ikke stiger mere og antallet af familier i risiko for betalingsproblemer eller får behov for lån ikke forventes at blive større. De nyeste tal fra Erhvervsstyrelsen viser, at ca. 186.000 danske er sendt hjem på lønkompensation – heraf omkring 36.000 selvstændige og freelancere. Antager vi i stedet, at disse personer var blevet opsagt, ville ledigheden været steget med ca. 230.000.⁷ I den situation viser vores beregninger, at vi efter 12 måneders ledighed, i stedet for 11.700 familier i risiko for betalingsproblemer og med behov for lån, ville have stået med lidt over 40.000 – altså ca. tre en halv gang så mange.
2. **Mange familier vil stadig kunne bibeholde en rimelig indkomst:** Langt de fleste danskere er medlem af en A-kasse, hvilket til dels holder hånden under deres økonomi i tilfælde af ledighed. Ifølge vores registerdata gælder det for knap 70 pct. af alle voksne danskere, der er beskæftiget i udsatte brancher (inkl. selvstændige). For langt de fleste berørte familier er der også tale om par, hvor kun den ene er beskæftiget i en udsat branche, jf. figur 1 til højre. Her vil indkomsten fra den anden voksne i familien også til dels kunne holde en hånd under familiens økonomi. Omvendt bortfalder hele erhvervsindkomsten når enlige bliver ramt af ledighed. Enlige er derfor også overrepræsenteret blandt familier i risiko for betalingsproblemer, jf. de grå søjler i figur 2.
3. **Mange familier har en sund og fleksibel økonomi i udgangspunktet:** Mange familier har i udgangspunktet en sund økonomi og vil fortsat vil have et positiv rådighedsbeløb i tilfælde af ledighed. De vil således kunne håndtere en situation med langvarig ledighed. Vi finder, at knap otte ud af ti ledighedsberørte familier har økonomi til at klare flere år med ledighed. For mange af dem skyldes det, at deres rådighedsbeløb

Notat

30. april 2020

Dok. nr. FIDA-1941317218-689416-v1

⁶ Bemærk, at i nogle familier rammes begge voksne af ledighed. Vi skønner, at det gælder for lidt over 1.000 familier. Antallet af familier ramt af ledigheden forventes derfor at være lidt under 69.000.

⁷ Her har vi foretaget en simpel summering af antallet af beskæftigede på lønkompensation (ca. 186.000) og den foreløbige merledighed siden krisens start (knap 50.000).

fortsat er positivt, selvom de bliver ramt af ledighed. Desuden har mange familier i ejerbolig optaget fleksible realkreditlån med mulighed for afdragsfrihed, som kan skabe luft i økonomien, hvis familien rammes af ledighed.⁸

4. **Mange familier har en stor opsparingsbuffer:** Mange familier har også en relativt stor opsparingsbuffer. I en tidligere analyse af Finans Danmark fandt vi, at næsten halvdelen af alle voksne danskere har en opsparing på, hvad der svarer til tre månedsindkomster efter skat. Derfor finder vi også, at antallet af familier i risiko for betalingsproblemer og behov for lån er langt større, når vi ser bort fra familiers opsparing som en buffer.⁹

Boks 1. Data og beregningsmetoder

Der er foretaget en dybere analyse af, hvor mange familier i Danmark der kan få problemer med at betale deres regninger, hvis ledigheden stiger med 70.000 som konsekvens af det økonomiske tilbageslag, som corona-epidemien medfører. Analysen anvender detaljerede registerdata for alle personer og familier i Danmark, deres indkomst, familiesammensætning, udgifter, formuer og potentielle indkomsttab ved ledighed, samt beskæftigelse, sektor og branche for voksne personer i familien. Analysen anvender de nyeste tilgængelige tal fra ultimo 2018.

Vi analyserer kun betydningen af ledighed og indkomsttab for familier, hvor en eller flere af de voksne er beskæftiget i udsatte private brancher på fuld tid. Konkret beregner vi, hvor mange familier, der i en situation, hvor ledigheden stiger med 70.000, sandsynligvis vil ende med et negativt rådighedsbeløb, som ikke kan dækkes af deres frie finansielle formue. I analysen ser vi på ledighed af forskellig varighed.

Udsatte brancher og ledighed: De udsatte brancher omfatter efter vores vurdering fremstilling, engros- og detailhandel (fraregnet fødevarer og husholdningsartikler), hoteller og restauration, kultur, forlystelser og sport, persontransport, byggeri, og mange virksomheder, der leverer tjenesteydelser til privatpersoner og virksomheder.

⁸ I vores primære beregninger medregner vi ikke afdrag i de faste udgifter for realkreditlån med mulighed for afdragsfrihed, hvor der ikke i forvejen er brug mere end otte ud af ti års afdragsfrihed. For langt de fleste lån med afdragsfrihed, kan denne mulighed maksimalt benyttes i ti år.

⁹ Mange familier har faktisk så stor en opsparing, at selvom de får et negativt rådighedsbeløb i tilfælde af ledighed, kan de stadig håndtere en ledighedsperiode på flere år. Lidt over 30.000 familier, der får et negativt rådighedsbeløb i tilfælde af ledighed, kommer først i risiko for betalingsproblemer efter fire år eller mere (givet at de bibeholder deres dagpengebet).

Notat

30. april 2020

Dok. nr. FIDA-1941317218-689416-v1

Vi analyserer en situation, hvor ledigheden stiger med 70.000, fordelt på udsatte brancher og uddannelsesniveauer i overensstemmelse med Beskæftigelsesministeriets tal for merledighed siden krisens start (tal fra 20. april).¹⁰ ¹¹Vi ser i øvrigt på en situation, hvor de samme 70.000 forbliver ledige i en periode på 1-18 måneder.¹²

Familiers rådighedsbeløb er givet ved forskellen mellem deres totale indkomst efter pensionsindbetalinger, skat og rentebetalinger, fratrukket familiens øvrige faste udgifter samt forventede leveomkostninger. I tråd med Finanstilsynets vejledninger inkluderer udgifterne (jf. også nærmere definitioner nederst i boksen):

- Eventuelt afdrag på realkredit og andre lån familien måtte have
- Fællesudgifter i andels- og ejerlejligheder, samt vedligehold af huse
- Udgifter til husleje for lejere
- Udgifter til børnepasning (institutioner)
- Udgifter til el, vand og varme
- Transportudgifter
- Forsikringer
- Udgifter til telefon, internet og licens
- Minimumsleveomkostninger for familien

Finansiell formue, inkl. bankopspring, investering i aktier, obligationer og investeringsfonde er medregnet. Familier er først i risiko for betalingsproblemer, når de har brugt deres totale finansielle formue. Vi antager desuden, at voksne i gennemsnit har et opsigelsesvarsel på en måned, hvor familier vil agere rationelt og spare så meget op de kan. Deres finansielle formue suppleres således med hvad der svarer til deres frie rådighedsbeløb over en periode på tre måneder.

Voksnes indkomsttab ved ledighed er beregnet som forskellen mellem deres månedlige erhvervsindkomst ekskl. pensionsindbetalinger efter skat og deres eventuelle overførselsindkomst efter skat ved ledighed. Her korrigerer vi også for forventet ændring i indkomstskatteprocent, når indkomsten i familien falder, samt for

---

¹⁰ Vi kan ikke sige nøjagtigt, hvilke personer og familier der rammes af ledighed. Derfor foretager vi en såkaldt bootstrap-analyse med 50 iterationer, hvor hver iteration viser resultatet af, at 70.000 personer tilfældige bliver ramt af ledighed – dog betinget af vores antagelse om branchefordelingen. Vores endelige resultater svarer til gennemsnittet af resultaterne fra de 50 iterationer. I den analyserede situation, hvor ledigheden stiger med 70.000, giver denne tilfældighed ikke anledning til særlig stor usikkerhed i resultaterne.

¹¹ Som en robusthedsanalyse har vi også lavet en datakørsel, hvor ledigheden fordeler sig brancher i overensstemmelse med Finansministeriets tal for merledighed siden krisens start tillagt personer på lønkomensation, jf. tabel 1 i notatet "Ny Genåbning fase 2: Økonomiske prioriteringer" af 28. april 2020. Det ændrer dog ikke resultaterne nævneværdigt.

¹² I praksis vil der dog være lidt omsætning på arbejdsmarkedet. For selvom ledigheden forventes at stige med 70.000 i 2020, så vil lidt flere nok blive berørt af ledighed i løbet af året og ledighedens varighed på personniveau vil nok i gennemsnit blive lidt kortere end vi antager – nogle ledige finder nye jobs mens andre til gengæld bliver ramt af ledighed. Det kan medføre, at lidt flere familier kommer i betalingsproblemer og får behov for lån, end vores skøn tilsiger.

Notat

30. april 2020

Dok. nr. FIDA-1941317218-689416-

v1

bortfald af befordringsudgifter, når personer ikke længere går på arbejde. Overførselsindkomst ved ledighed er givet ved:

- Forventet dagpengesats for voksne, der er medlem af en A-kasse.
- Forventet kontanthjælpssats for voksne, der ikke er medlem af en A-kasse. Kontanthjælpssatsen er korrigeret for diverse betydende forhold – familiens sammensætning, formue, ægtefælles indkomst mv.¹³

Udgiftsdefinitioner:

Afdrag: For realkreditlån foretages en annuitetsberegning af ydelser og afdrag, givet lånets restløbetid og rente. For realkreditlån med mulighed for afdragsfrihed eller mere end to år med afdragsfrihed tilbage antager vi dog, at familier udnytter denne i en situation med ledighed. For prioriterede banklån antages en løbetid på 20 år, og for andre lån antages en løbetid på 10 år.

Udgifter til børnepasning: Her bruger vi oplysninger om alder på alle børn i familier. Pasningsudgifter er beregnet ud fra gennemsnitsudgifter i kommuner til vuggestuer (0-3-årige børn), børnehave (4-6-årige børn) og SFOer (7-10-årige børn).

Udgifter til el, vand og varme er baseret på familiens størrelse, sammenlægning og boligform tillagt gennemsnitsudgifter for tilsvarende familier i Danmark. Udgifter til varme er beregnet på tilsvarende måde, dog er der taget højde for boligens alder og beliggenhed og deraf det forventede energimærke.

Fællesudgifter til drift i andels- og ejerlejligheder er beregnet på baggrund af resultater i papiret "Fællesudgifter i ejerlejligheder" (BØVC, 2015) givet lejlighedens størrelse og alder, samt antallet af lejligheder i ejendomskomplekset. For huse antages der at være vedligeholdelsesudgifter og udgifter til grundejerforeninger på halvdelen af udgifterne til en tilsvarende lejlighed på 100 kvm. Vi antager dog maksimalt udgifter på 42.000 kr. om året.

Udgifter til lån i andelsboligforeninger er baseret på et skøn for andelen af boligernes værdi, der er finansieret internt i andelsboligforeningerne (vs. privat finansieret udenfor). For hver andelsboligforening er dette skøn gjort pba. størrelsen på ejernes private banklån.¹⁴ Gælden i andelsboligerne antages finansieret ved et 30-årigt realkreditlån med en rente på 1 pct. og en bidragssats på 0,5 %.

Lejeudgifter er som udgangspunkt baseret på SKATs registre for lejeudgifter på personniveau. For mange lejere har vi dog ikke oplysninger om lejeudgifter. Her

Notat

30. april 2020

Dok. nr. FIDA-1941317218-689416-v1

¹³ Kontanthjælpssatsen følger de generelle regler for kontanthjælpssatser afhængigt af en persons alder, og om personen er forsøger og eventuelt enig forsøger. Desuden antager vi, at der ikke gives kontanthjælp til familier med store reale værdier ud over det hus, de bor i – dvs. reale værdier i bil og sommerhus. Ægtefælles indkomst over en vis sats fraregnes i kontanthjælpssatsen, og det samme gør finansielle formuer samt yderligere 10.000 kr. pr. voksen i familien.

¹⁴ Konkret ser vi på de 2-4 andelsboligejere i hver opgang/forening (afhængigt af boligforeningens størrelse mv.), der har de største banklån. Disse lån sammenlignes med Danmarks Statistiks vurderinger af markedsværdien for de respektive boliger, og derudaf udledes skøn for, hvor stor en del af boligernes værdi, der er finansieret hhv. eksternt (privat finansieret med fx banklån) og internt (finansieret i andelsboligforeningen med realkreditlån).

er lejeudgifterne baseret på skøn, givet boligernes markedsværdi, karakteristik, størrelse, opførelses år, Danmarks statistiks imputerede grundskyld for lejeboliger mv. Desuden anvendes de sammenhænge imellem lejeniveau og markedsværdi mv. vi kan observere for lejeboliger, hvor vi har information om lejeniveauerne.

Transportudgifter inkluderer vægtafgift og forsikring for én bil, hvis familien har bilformue. Vægtafgiften antages at ligge på 3.280 kr. om året (jf. FDM). Udgifter til bilforsikringer er betinget på voksnes gennemsnitsalder (jf. findforsikring.dk). For eksempel antages bilforsikringsudgifter at ligge på knap 10.000 kr. om året for en familie, hvor de voksnes gennemsnitsalder er imellem 40 og 49 år. Herudover inkluderer vi de befordringsudgifter til og fra arbejde efter skattefradrag, som de voksne i familien har opgivet til skat på deres årsopgørelse (befordringsfradrag). Endelig inkluderes øvrige transportudgifter på 400 kr. om måneden pr. voksen til offentlig transport og eventuelle udgifter til benzin/diesel.

Forsikringer er baseret på et skøn, der inkluderer gennemsnitssatser for udgifter til ansvar/indbo- samt ulykkesforsikring, afhængigt af familiens sammensætning og størrelse. Endelig inkluderer vi betalinger til arbejdsløshedsforsikring, faglige kontingenter, efterløns- og fleksydelsesbidrag efter skat, som hver af de voksne i familien har opgivet til skat på deres årsopgørelse.

Udgifter til telefon og internet antages at ligge på 200 kr. pr. måned for familier med én voksen og 300 kr. pr. måned for familier med to voksne. TV og radiolicens antages at ligge på 209 kr. pr. måned.

Minimumleveomkostninger: Vores skøn følger en blanding af Finanstilsynets vejledninger og Danmarks Statistiks antagelser herfor, afhængigt af familiens størrelse og sammensætning. Vi antager minimumleveomkostninger på 4.000 kr. for første voksen i en familie, 2.000 kr. for anden voksen (når vi ser på parfamilier) og 1.333 kr. pr. barn (når vi ser på børnefamilier).

Notat

30. april 2020

Dok. nr. FIDA-1941317218-689416-

v1

